אכיפת פסקי דין מעבר לגבולות

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

מדוע האכיפה מכריעה את בחירת הפורום

פסק דין שווה רק כמו הנכסים שנגדם אפשר לאכוף אותו. אמנת ניו יורק מאפשרת לאכוף פסקי בוררות ב־172 מדינות.[1] טווח זה הוא הסיבה העיקרית לכך שצדדים בינלאומיים העדיפו באופן מסורתי בוררות על פני התדיינות בבתי משפט. לכן הצלחתו של בית המשפט המסחרי הבינלאומי של סינגפור (SICC) תלויה בשאלה אם אפשר לאכוף את פסקי דינו במקום שבו החייבים מחזיקים את נכסיהם. סינגפור חותרת למטרה זו בארבעה מסלולים: אמנה רב־צדדית, חוק לרישום הדדי, הבנות דו־צדדיות בין בתי משפט והכללים הכלליים של כל מדינה אוכפת.

אמנת האג בדבר הסכמי בחירת פורום

הכלי החשוב ביותר הוא אמנת האג בדבר הסכמי בחירת פורום מ־30 ביוני 2005 (Hague Convention on Choice of Court Agreements). סינגפור חתמה עליה ב־25 במרץ 2015, אשררה אותה ב־2 ביוני 2016 והיא מחויבת בה מאז 1 באוקטובר 2016. הפרלמנט חוקק באפריל 2016 את חוק הסכמי בחירת הפורום (Choice of Court Agreements Act), וכך הייתה סינגפור למדינה הראשונה שיישמה את האמנה בחקיקה ייעודית.[2] כאשר הצדדים כרתו הסכם בלעדי לבחירת פורום לטובת בתי המשפט של סינגפור, לרבות ה־SICC, בתי המשפט של מדינות מתקשרות אחרות חייבים להכיר בפסק הדין שניתן ולאכוף אותו, אלא אם חלה אחת מעילות הסירוב המוגבלות שבסעיף 9.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

האמנה מחייבת 39 צדדים מתקשרים, ובהם האיחוד האירופי והמדינות החברות בו, הממלכה המאוחדת, מקסיקו, מונטנגרו, אוקראינה, בחריין מאז 1 ביולי 2025 ושווייץ מאז 1 בינואר 2025. סין וארצות הברית חתמו עליה אך לא אשררו אותה.[3] התוצאה המעשית היא שפסק דין של ה־SICC המבוסס על תניית שיפוט בלעדית ניתן לאכיפה בלונדון, בפרנקפורט, בפריז, בציריך ובז'נבה במסגרת משטר אמנה, טווח שמעט בתי משפט אסייתיים אחרים יכולים להציע.

סינגפור לא הצטרפה לאמנת האג המאוחרת בדבר פסקי דין מ־2 ביולי 2019, שנכנסה לתוקף ב־1 בספטמבר 2023 וחלה על פסקי דין שאין מאחוריהם הסכם בלעדי לבחירת פורום. בין הצדדים לה האיחוד האירופי, אוקראינה, אורוגוואי, ומאז 1 ביולי 2025 גם הממלכה המאוחדת.[4] השאלה אם סינגפור תצטרף היא אחת השאלות הפתוחות של העשור הבא.

רישום סטטוטורי לפי ה־REFJA

החוק המרכזי לרישום פסקי דין זרים בסינגפור הוא חוק האכיפה ההדדית של פסקי דין זרים (Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act, REFJA), שחשוב גם לפסקי דין סינגפוריים בחו"ל משום שהוא נשען על הדדיות. הוא מאפשר לרשום בסינגפור פסקי דין ממדינות שנקבעו, ללא תובענה חדשה. מאז הרפורמה בו, הוא חל על פשרות שיפוטיות, פסקי דין בהסכמה, פסקי דין כספיים ולא כספיים וצווי ביניים.[5] ההרחבה לפסקי דין לא כספיים הונהגה בתיקונים משנת 2019. החוק הוותיק יותר, Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act, בוטל מאוחר יותר, ומדינות חבר העמים הנוגעות בדבר הועברו למשטר ה־REFJA.[6] ההדדיות חשובה בשני הכיוונים. מדינה שפסקי הדין שלה נרשמים בסינגפור צפויה יותר להעניק יחס זהה לפסקי דין סינגפוריים.

מזכרי הנחיות

כאשר אין אמנה או חוק החלים, בית המשפט העליון כרת מזכרי הנחיות (memoranda of guidance) עם בתי משפט זרים. מסמכים אלה אינם מחייבים. הם מתארים כיצד כל בית משפט מבין את הדין שלו בעניין אכיפת פסקי דין כספיים של בית המשפט האחר, כך שהנושה יודע למה לצפות. המזכר המתוארך המוקדם ביותר ברשימת בית המשפט הוא זה שנכרת עם בתי המשפט של המרכז הפיננסי הבינלאומי של דובאי (DIFC) ב־2015, ואחריו עם בית המשפט הבינלאומי של קטר ב־2017 ועם בית המשפט העליון של ברמודה ב־6 בספטמבר 2017.[7] המזכר עם בית המשפט העממי העליון של סין, שנחתם ב־31 באוגוסט 2018, היה המשמעותי ביותר.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

המזכר קובע במפורש שאין לו תוקף משפטי מחייב. עם זאת, הוא נתן לנושים תיאור מוסמך של התנאים שבהם בתי המשפט בסין יכירו בפסקי דין כספיים סינגפוריים בתיקים מסחריים ויאכפו אותם.[8]

מזכרים נוספים באו בעקבותיו עם מיאנמר, רואנדה ובחריין ועם בתי המשפט של Abu Dhabi Global Market. סינגפור גם החליפה מכתבים עם בית המשפט המסחרי של בית המשפט העליון של ויקטוריה באוסטרליה. ב־16 בספטמבר 2026, בכנס נשיאי בתי המשפט העליונים של אסיה והאוקיינוס השקט בסיאול, חתמו נשיא בית המשפט העליון Menon ונשיא בית המשפט העליון של קוריאה Jo Hee-de על מזכר הנחיות בעניין פסקי דין כספיים, יחד עם מזכר הבנות בדבר חילופי מידע על דין זר.[9] הרשת מגלה דפוס. סינגפור בונה קשרי אכיפה עם המרכזים הפיננסיים של המפרץ, עם שותפות הסחר העיקריות שלה באסיה ועם מדינות שבהן משקיעים סינגפורים פעילים.

מסלולי המשפט המקובל והמשפט הקונטיננטלי

כאשר אף אחד מהכלים האלה אינו חל, עדיין אפשר לאכוף פסק דין סינגפורי לפי הדין הכללי של המדינה האוכפת. בשיטות המשפט המקובל, הנושה תובע בדרך כלל על חוב פסק הדין בתובענה שבה בית המשפט הזר נדיר שיפתח מחדש את העניין לגופו. בשיטות המשפט הקונטיננטלי, הקודקסים מאפשרים בדרך כלל אכיפה אם לבית המשפט הסינגפורי הייתה סמכות, פסק הדין סופי והושג תוך הליך הוגן, האכיפה אינה פוגעת בתקנת הציבור וקיימת הדדיות.[10] פסקי דין של בית המשפט העליון של סינגפור נאכפו בדרך זו בסין, ביפן ובווייטנאם. בית משפט סיני בנאנג'ינג הכיר בפסק דין של בית המשפט הגבוה של סינגפור על בסיס הדדיות כבר ב־2016.[11]

הכיוון ההפוך חשוב לא פחות למרכז פיננסי. בתי המשפט בסינגפור מכירים בפסקי דין כספיים זרים לפי המשפט המקובל אם לבית המשפט הזר הייתה סמכות במובן הבינלאומי ופסק הדין סופי ומכריע לגופו של עניין. לכן נושה המחזיק בפסק דין נגד חייב שיש לו נכסים בבנק סינגפורי או במשרד משפחתי (family office) יכול לרדוף אחר נכסים אלה, בכפוף להגנות הרגילות של מרמה, תקנת הציבור והפרת כללי הצדק הטבעי. מרכז פיננסי שהיה מגן על נכסים מפני פסקי דין זרים לגיטימיים היה מאבד במהרה את המוניטין שלו. פרק H.V בוחן את השאלות הקשורות של חילוט פלילי ועזרה משפטית הדדית.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הערות

1. UNCITRAL, טבלת המעמד של אמנת ניו יורק (uncitral.un.org, נצפה בנובמבר 2026): 172 צדדים, האחרון שבהם טימור־לסטה (הצטרפות 17 בינואר 2023). ↩

2. Ministry of Law, הודעה לעיתונות "Singapore ratifies Hague Convention on Choice of Court Agreements", 2 ביוני 2016 (mlaw.gov.sg): נחתמה ב־25 במרץ 2015; אושררה ב־2 ביוני 2016; בתוקף לגבי סינגפור ב־1 באוקטובר 2016; Choice of Court Agreements Act התקבל באפריל 2016; המדינה הראשונה שיישמה את האמנה בחקיקה ייעודית; פסקי הדין של ה־SICC יוכרו וייאכפו על ידי מדינות מתקשרות אחרות. ↩

3. HCCH, "Status table: Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements", hcch.net (נצפה בנובמבר 2026): 39 צדדים מתקשרים; סינגפור חתמה ב־25 במרץ 2015, אשררה ב־2 ביוני 2016, בתוקף 1 באוקטובר 2016; אישור האיחוד האירופי בתוקף 1 באוקטובר 2015; הממלכה המאוחדת בתוקף 1 באוקטובר 2015 (הצטרפות 28 בספטמבר 2020); מקסיקו; מונטנגרו (1 באוגוסט 2018); אוקראינה (1 באוגוסט 2023); בחריין (1 ביולי 2025); וכן אלבניה, הרפובליקה של מולדובה, מקדוניה הצפונית ומונקו; שווייץ (הצטרפות 18 בספטמבר 2024, בתוקף 1 בינואר 2025); חתימות של סין (12 בספטמבר 2017) ושל ארצות הברית (19 בינואר 2009) ללא אשרור. על עילות הסירוב בסעיף 9: Singapore Courts, "Enforcement of SICC Judgments", judiciary.gov.sg (עודכן לאחרונה ב־13 בינואר 2025). ↩

4. HCCH, "Status table: Convention of 2 July 2019 on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters", hcch.net (נצפה בנובמבר 2026): כניסה כללית לתוקף 1 בספטמבר 2023; מדינות האיחוד האירופי ואוקראינה מ־1 בספטמבר 2023, אורוגוואי מ־1 באוקטובר 2024, הממלכה המאוחדת מ־1 ביולי 2025, אלבניה ומונטנגרו מ־1 במרץ 2026, אנדורה מ־1 ביוני 2026; סינגפור אינה מופיעה כחותמת או כצד. ↩

5. Singapore Courts, "Enforcement of SICC Judgments", judiciary.gov.sg (עודכן לאחרונה ב־13 בינואר 2025): ה־Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act קובע הכרה ואכיפה הדדיות של פסקי דין, לרבות פשרות שיפוטיות, פסקי דין בהסכמה, פסקי דין כספיים ולא כספיים וצווי ביניים, מהמדינות שהחוק חל עליהן. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

6. על Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments (Amendment) Act 2019 ועל ביטול Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act בתוקף מ־1 במרץ 2023, ראו הודעות לעיתונות של Ministry of Law ואת Singapore Statutes Online. ↩

7. Singapore Courts, "Enforcement of Money Judgments", judiciary.gov.sg (נצפה בנובמבר 2026): מזכרי הנחיות עם Supreme Judicial Council of Bahrain, Supreme Court of Rwanda, Supreme Court of the Union of Myanmar, Supreme People's Court of the PRC, Supreme Court of Bermuda, Qatar International Court and Dispute Resolution Centre, בתי המשפט של ADGM ובתי המשפט של DIFC, וחילופי מכתבים עם Commercial Court of the Supreme Court of Victoria; השנים כמצוין בשמות קובצי המסמכים (DIFC 2015, קטר 2017, ברמודה 6 בספטמבר 2017, בחריין 8 במאי 2023). ↩

8. Memorandum of Guidance between the Supreme People's Court of the People's Republic of China and the Supreme Court of Singapore on Recognition and Enforcement of Money Judgments in Commercial Cases, נחתם ב־31 באוגוסט 2018 על ידי Zhou Qiang ו־Sundaresh Menon (judiciary.gov.sg): סעיף 1 (סעיפים 6–16 על פסקי דין סינגפוריים בסין, סעיפים 17–30 על פסקי דין סיניים בסינגפור; פסקי דין כספיים בתיקים מסחריים); סעיף 2 ("This memorandum has no binding legal effect"). ↩

9. Singapore Courts, הודעה לתקשורת "Supreme Courts of Singapore and Korea sign new arrangements to support cross-border civil and commercial disputes", 16 בספטמבר 2026 (judiciary.gov.sg): מזכר הנחיות בעניין אכיפת פסקי דין כספיים ומזכר הבנות בדבר שיתוף פעולה במידע על דין זר, שנחתמו בסיאול במהלך הכנס ה־20 של נשיאי בתי המשפט העליונים של אסיה והאוקיינוס השקט על ידי נשיא בית המשפט העליון Sundaresh Menon ונשיא בית המשפט העליון Jo Hee-de. ↩

10. Singapore Courts, "Enforcement of SICC Judgments", judiciary.gov.sg (עודכן לאחרונה ב־13 בינואר 2025): בשיטות המשפט המקובל, תובענה על חוב פסק הדין שבה פסק הדין של ה־SICC משמש ראיה, ובירור מחדש של העניין לגופו בדרך כלל אינו סביר; בשיטות המשפט הקונטיננטלי, התנאים הטיפוסיים הם סמכות בית המשפט שנתן את פסק הדין, סופיות, הליך הוגן, תקנת הציבור והדדיות; פסקי דין של בית המשפט העליון נאכפו בסין, ביפן ובווייטנאם. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

11. הכרה בפסק דין של בית המשפט הגבוה של סינגפור על ידי בית המשפט העממי הביניים של נאנג'ינג בעניין *Jiangsu Textile Industry (Group) Import & Kolmar Group AG v Export Co Ltd* (2016). ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.